

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽIMTUMO ĮSTATYMO NR. XII-2470 5¹ IR 25
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO
SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336 19¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTŲ (toliau – Projektai)
(TAP-20-1866) (TAIS Nr. 20-14530)**

2020-10-27 Nr.NV-2926

Vilnius

Įvertinę skubos tvarka Projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5¹ ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau - Projektas Nr.1) 1 straipsnyje tikslinamas išmokų savarankiškai dirbantiems asmenims skyrimas ir mokėjimas, nustatant papildomą sąlygą – būti įtrauktiems į *Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pripažintų nukentėjusiais nuo ekstremaliosios situacijos ir karantino dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytų ūkinės veiklos apribojimų, sąrašą* – Projektų aiškinamajame rašte nepateikiant informacijos dėl tokio sąrašo sudarymo aplinkybių, jo taikymo galimybių, kai Projektus Lietuvos Respublikos Seime prašoma svarstyti taikant skubą. Atkreipiame dėmesį, kad mokesčių administravimo tikslu dėl karantino metu nustatytų ribojimų ir draudimų veiklos vykdymui (nuo 2020 m. kovo 16 d. iki gruodžio 31 d.) dėl COVID-19 (koronaviruso infekcijos) mokesčių mokėtojams, įskaitant ir fizinius asmenis, vykdančius veiklą, pagal individualios veiklos pažymą arba verslo liudijimus, taikomas *Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2020 m. kovo 26 d. įsakymas Nr. VA-27 „Dėl pagalbos priemonių mokesčių mokėtojams, paveiktiems koronaviruso (COVID-19) sukeltų neigiamų pasekmių“* ir jame nustatytos mokestinės pagalbos priemonės mokesčių mokėtojams (kaip neigiamą poveikį patyrusiems mokesčių mokėtojams), kurie ar jų vykdomos veiklos yra įtrauktos į šios institucijos sudaromus sąrašus. Projekto Nr.1 1 straipsnyje įtvirtinamas naujas sąrašas, kurio sudarymo tikslingumas bei santykis su esančiomis ir veikiančiomis mokestinės pagalbos priemonėmis, t. y., su šio projekto 2 straipsnyje minimu Valstybinės mokesčių inspekcijos paskelbtu mokesčių mokėtojų, nukentėjusių dėl COVID-19 (koronaviruso infekcijos), sąrašu, nėra aiškiai apibrėžtas, nepaaiškintas aiškinamajame rašte ir todėl klaidinantis. Ši pastaba atitinkamai taikytina ir Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr.I-1336 19¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektui (toliau – Projektas Nr.2), kuriame taip pat nurodamas Valstybinės mokesčių inspekcijos paskelbtas mokesčių mokėtojų, nukentėjusių dėl COVID-19 (koronaviruso infekcijos), sąrašas. Siūlome tikslinti teikiamą reguliavimą, pašalinant teisinį neaiškumą dėl Projektuose nurodytų sąrašų sudarymo bei taikymo aplinkybių, trūkstama informacija papildant ir Projektų aiškinamąjį raštą.

2. Siekiant Projektu Nr.1 siūlomo reguliavimo taikymo aiškumo, Projekto Nr.1 3 straipsnyje siūlomos pereinamosios nuostatos turi būti peržiūrimos ir tikslinamos:

2.1. Vertinama Projekto Nr.1 3 straipsnio 3 dalies nuostata ją taikant reiškia, kad paskirtų išmokų mokėjimas po siūlomų pakeitimų įsigaliojimo turi būti peržiūrimas ir paskirtos išmokos

mokėjimas tęsiamas tik tuo atveju, kai tenkinamos visos Projektu Nr.1 nustatomos sąlygos. Todėl siūlome 3 straipsnio 3 dalies reguliavimą patikslinti, įvertinant ir šio straipsnio 4 dalyje nustatytą išmokos nutraukimo sąlygą bei konkretizuojant nuostatos „toliau mokamos“ taikymą.

2.2. Projekto Nr.1 3 straipsnyje turi būti nustatytas reguliavimas ir tiems atvejams, kai prašymas išmokai savarankiškai dirbančiam asmeniui gauti buvo pateiktas iki šio įstatymo įsigaliojimo, bet sprendimas dar nebuvo priimtas ir išmoka, įsigaliojus naujam reguliavimui, dar nepaskirta.

2.3. Esant poreikiui peržiūrėti paskirtų išmokų mokėjimą, siūlome įvertinti tikslingumą nustatyti ir konkrečius pavedimus konkrečioms institucijoms, pavyzdžiui, Užimtumo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ar išmokų mokėtojai – Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ar jos paskirtai Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigai, atitinkamai papildant Projekto Nr.1 3 straipsnio 2 dalį arba keičiant 3 straipsnio 3 dalies formuluotę.

2.4. Projekto Nr.1 3 straipsnio 3 dalyje vietoj žodžio „skirtos“ siūlome įrašyti žodį „paskirtos“.

3. Siekiant aiškumo, Projekto Nr.1 1 straipsnyje, keičiant visą keičiamo įstatymo 5¹ straipsnį, siūlytume formuluotėse nuosekliai vartoti išmokos pavadinimą „išmoka savarankiškai dirbančiam asmeniui“, pavyzdžiui, straipsnio pavadinime, 5, 6, 7 ir kitose keičiamo straipsnio dalyse.

4. Siūlome įvertinti poreikį kartu teikiamuose Projektuose nustatyti tą patį Projektų įsigaliojimo momentą, t. y., Projektą Nr.2 pildyti nauju straipsniu dėl įstatymo įsigaliojimo, o taip pat ir taikymo, jame aptariant ir pakeitimų taikymo pradžios momentą, kai tikslinamo įstatymo įsigaliojimo metu karantinas, pavyzdžiui, savivaldybių teritorijose, jau yra paskelbtas.

5. Siūlome tikslinti nutarimo dėl Projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui (toliau – nutarimas) antraštę, atsisakant perteklinių žodžių pabaigoje „Lietuvos Respublikos“.

6. Atsižvelgiant į tai, kad 2020 m. spalio 26 d. jau yra priimtas nutarimo 2 punkte nurodyto Vyriausybės 2020 m. spalio 21 d. nutarimo Nr. 1159 „Dėl karantino kai kurių savivaldybių teritorijose paskelbimo“ pakeitimas, nustatantis karantino režimą papildomai ir kitose savivaldybėse nei nurodyta vertinamoje nuostatoje, siūlome šio nutarimo 2 punkte atsisakyti savivaldybių sąrašo pateikimo, prašomą Projektų svarstymo Seime skubą pagrindžiant nuostata dėl augančio savivaldybių, kuriose skelbiamas karantinas, skaičiaus, nepalankios epideminės COVID-19 (koronaviruso infekcijos) situacijos savivaldybėse ir visoje šalyje plitimo grėsmės ar pan.

Teisės grupės patarėja

Tatjana Knyzienė